

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΕΙΑ

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ
ΚΥΡΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
· Μ Ο Ν Ω Δ Ι Α
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΝ ·

Φεῦ· εἰ δὲ δὴ φύσεις ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλαις τύχαις λίθων ἠλλάξαντο φύσιν, μῦθος μὲν ἂν καὶ οἱ τῶν μύθων φαῖεν πατέρες, αὐτὸς δὲ ἀντικρὺς λίθος τῇ παρούσῃ γέγονα ξυμφορᾷ. Ὡ πάθους, παντὸς μὲν ἀψαμένου ψυχῆς, μηδενὸς δὲ ἐλάττενος τῶν ὄσα καὶ πλάττειν ἂν τις ἐθέλοι, μὴ ὅτι καὶ γένοιτ' ἂν. 5 Ἐχρῆν μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι τινὰ ἢ γεγονότα μὴ τοσοῦτοις

Περιλαμβάνεται ἐν τῷ Παρισιακῷ 1191, φ. 14^β - 16^α, αἰῶνος ιε' (N), Παρισιακῷ 817, φ. 146^β 148^β, αἰῶνος ις' (Π), Βατικανικῷ 1098A, φ. 121^α-123^β, αἰῶνος ις' (B), Ἀμβροσιακῷ M 41 sup. φ. 46^α-50^α, αἰῶνος ιε' (A), Μαδριτεῖω 115 (4636), φ. 156^α-159^β, αἰῶνος ιε' (M).

Ξ=ἅπαντες οἱ κώδικες.

Ἐπιγραφή Τοῦ σοφωτάτου - Παλαιολόγου ΝΠΒΑ: Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου μονωδία εἰς τὸν βασιλέα Ἰωάννην Μ. Ἐν τῷ Β ἄνω νεωτέρα χεῖρ καὶ τάδε: Jesus Christus Rex:~+ Egregii ac praeclarissimi doctoris dñi Johannis argiropuli constantinopolitani oratio in serenissimum imperatorem Johannem paleologum Oratio funebris:~

1. Φεῦ ΝΠΒΜ: εὔ Α   3. ξυμφορᾷ ΝΠΒΑ: συμφορᾷ Μ
 4. μηδενὸς ΝΠΒΜ: μὴδενὸς Α   5. ἐθέλοι ΝΒΑΜ: ἐθέλου Π
 μὴ ὅτι ἔγραψα: μὴότι ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος μὴότι Μ: μὴότι ΝΠΒΑ   6. μηδὲ ἔγραψα: μὴδὲ Ξ   τὴν ἀρχὴν ΠΑ: τὴναρχὴν ΝΒ: τὴναρχὴν Μ

έντυγχάνειν κακοῖς. Ἐπεισι γάρ μοι πολλάκις, τοσαῦθ' ὀρώντι
περὶ τὸν βίον δεινὰ μηδέν τε εἶναι τῶν ἰσταμένων καὶ ὃ φανέν
αὐτίκα μὴ λέλυται, μάτην οἶεσθαι ταυτὶ πάντα καὶ ὡς ἔτυχεν
εἶναι· καὶ εἰ μὴ λόγος παρῆν, ὧ δεῖ πείθεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς
5 δημοκριτείοις ἐκείνοις ἀτόμοις, πάλαι ἂν ἔξω λόγων καὶ τῆς τοῦ
παντὸς ἐφερόμην διακοσμῆσεώς τε καὶ τάξεως.

Ὡ πόσαι μὲν ὦδαί θρήνων, πόσαι δὲ γεγονάσιν οἰμωγαί, ὅτε
παρῆν καὶ εἰς ὃν ὄραν εἶχομεν καὶ ὃς περιῶν πᾶσαν ἠντινοῦν
ἡμῖν διέλυε ξυμφορὰν. Νυνὶ δὲ, ἀπελθόντος ἐκείνου καὶ μηκέτ'
10 ὄντος, εἰς τίνα μὲν ἀποβλέπειν ἐξέσται, τίς δὲ ὁ κουφίσων τὴν
ξυμφορὰν; Ποῖος δὲ ὄρος θρήνων ἢ τί δακρῦων κείσεται μέτρον;
Ἡ που Νιόβης μὲν ἔσται δάκρυα καὶ ὅσα πηγὰς δακρῦων ἀφήσει,
Ὁρῆνοι δὲ ἀηδόνος καὶ ἦν ἠδίκησεν ὁ Τηρεύς.

Νῦν ἡμῖν ὁ πάντα ἄγων καὶ φέρων χρόνος αὐτὴν ἐπέθηκε
15 φέρων τὴν κορωνίδα τῶν ξυμφορῶν. Οὔτε γὰρ ἡμῖν ἐλπίς ἔτι
παθεῖν εὔ, οὔτω τῶν πραγμάτων ἀπολωλότων, καὶ τὸ σῶζεσθαι
δὲ οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ θεὸς τις ὡςπερ ἐκ μηχανῆς τινος παρα-
κύψει. Νῦν πάντα μὲν πέπτωκε τὰ τῶν Ἑλλήνων σεμνὰ,
ἐλπίς δὲ ἐξέπτῃ οὐδὲ πίθου ὑπὸ χείλεσιν ἔμεινεν. Αἰδῶς δὲ καὶ
20 Νέμεσις προλιπόντ' ἀνθρώπους εἰς Ὀλυμπον ὄχοντο. Νῦν γένος
μὲν ὀτιοῦν βαρβάρων φαιδροὶ καὶ ὅσοι τοῖς ἡμετέροις πολέμιοι,
κατηφεῖς δὲ ἡμεῖς καὶ κατεπτηχότες τῷ φόβῳ καὶ οἶους ἂν ἐν
κλυδωνίῳ κυβερνήτης ἐάσοι χειμαζομένους. Ὡ φήμης, ἢ διὰ

1. τοσαῦθ' ΝΙΒΑ: λείπει Μ ὀρώντι ΝΙΒΑ: ὀρώντι ἐκ τοῦ
τὸ πρῶτον γραφέντος ὀρώντα 2. μηδέν τε ΜΙΒΑ: μηδε τ^ε Ν

3. αὐτίκα ΝΙΒΑ: αυτικα Μ 5. δημοκριτείοις ΝΙΒΑ: δη-
μοκριτείοις (τὸ πρῶτον δημοκρατείοις) Μ 9 ξυμφορὰν νυνὶ
ΠΒΑΜ: ὑμφορὰν ὑνὶ κενῶν μενουσῶν τῶν θέσεων τοῦ ξ καὶ ν Ν

11. ξυμφορὰν ΗΒΑΜ: ὑμφορὰν Ν ποῖος ΠΒΑΜ: ποῖος Ν

15. ξυμφορῶν ΠΒΑΜ: ὑμφορῶν Ν 20. προλιπόντ' ΝΒΑ:
προλιπόντ' Π: παραλιπόντ' Μ 22. κατεπτηχότες ΝΒ: κατα-
πεπτηχότες ΠΑΜ 23. ἐάσοι χειμαζομένους ΝΙΒΑ: χειμα-
ζομένους ἐάσοι Μ ἢ ΠΒΜΑ: ἢ Ν

πάσης γῆς καὶ θαλάττης διήκει κτείνουσά τε καὶ κατατέμνουσα
 τὰς τῶν Ἑλλήνων ψυχὰς, οἱ, ζῆν οἰόμενοι πρότερον καὶ φωτὸς
 ἀπολαύειν ἠδέος, νυνὶ τεθνάναι δοκοῦσι καὶ μηκέτ' εἶναι, πεπόν-
 θασί τε οἷον οἱ βληθέντες σκηπτῶ. Ἐκτῶρ μὲν οὖν τῆς Τροίας
 ἀστραβῆς κίων ἐξύμνηται τῷ τοῦ Μέλητος. Ἐστάναι γάρ φησι 5
 τὸ Ἴλιον ἐστῶτος ἐκείνου πεπτωκέναι τε αὐτίκα πεσόντος· οἷος
 γὰρ σφιν ἔρουτο πύλας καὶ τείχεα μακρὰ. Σοῦ δέ, μέγιστε βασι-
 λέων, ἐξ ἀνθρώπων οἰχομένου καὶ μηκέτ' ὄντος, οὐ μία πόλις
 οὐδ' ἔθνος ἓν, ἀλλ' Ἑλλήνων ἅπασαι πόλεις καὶ γένη πάντα τὰ
 τῶν ἡμετέρων ἐπ' οὐδενὸς αὐτίκα μάλα βεβήκασιν ἀσφαλοῦς, 10
 σείεται τε πάντα πόλεων τείχη καὶ πεσεῖν ἤδη δοκεῖ καὶ δου-
 λεύειν βαρβάρους.

Ἔδει δὲ, πρὶν ἢ τοσοῦτου πάθους ἀνίαν αἰσθέσθαι καὶ το-
 σαύτην ἡμᾶς Ἰλιάδα περιεστηκέναι κακῶν, προαπελθεῖν καὶ μήτε
 τοσοῦτων ἀγαθῶν ἐστερῆσθαι γευσαμένους μόνον μηδὲ γενομένους 15
 ἐκείνων διακορεῖς, μήτε μὴν ἅπαντα προσδοκᾶν ὅσα στρατὸς ἐν
 μάχῃ πεσόντος τοῦ στρατηγοῦντος ἢ ὅσα πόλεις ὧν πέπτωκε τεί-
 χη, τῶν πολεμίων ἐπιπεσόντων αὐτοῖς ὅπλοις καὶ αὐτῶ θυμῶ
 καὶ πυρί. Ἦν ἄρ' ἐκεῖνα πάντα ὄνειρατα, μικρὸν τε εὐφράναντα

1. θαλάττης NBAM: θαλάσσιτης Π 2 τῶν UBAM: τῶ Ν

3. νυνὶ NΠBA: νῦν Μ τεθνάναι ΠA: τεθνᾶναι NBΜ

5. κίων NΠB: κίων ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος κίων AM ἐστά-
 ναι Μ: ἐστάναι τε A: ἐστάναι τὲ ΠNB 6. Ἴλιον UBAM: Ἴλιον A:
 ἥλιον Ν τε A: τὲ NΠBM οἷος ΠBA: οἷος NM 8. μηκέτ'
 ὄντος A: μηκέτ' ὄντος ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ὄντος Μ:
 μηκετό...τος Β: μηκέτο(τὸ πρῶτον μῆκετο...τος τῶν μεταξύ δι-
 εξισμένων Π: μηκέ μένοντος κατόπιν χώρου κενῶ Ν 9. Ἑλλήνων
 NΠBM: ἑλλήνων A τὰ AΠ: λείπει NBΜ 14. κακῶν περιε-
 στηκέναι NΠB: περιεστηκέναι κακῶν Μ: περιεστηκέναι A

15. γευσαμένους μόνον BAM: μόνον^β γευσαμένους^α Ν: μόνον
 γευσαμένους Π μηδὲ NA: μῆδὲ UBAM 17. στρατηγοῦντος
 NΠBA: στρατηγοῦτος Μ 19. ἄρ' NΠBA: ἄν Μ μικρὸν τε
 AM: μικρὸν τὲ NΠB

χρόνον ἔπειτ' ἀπέπτυ καὶ τὴν ἐφ' αὐτοῖς ὅτι περ ὄχετο λύπην οὐ
 μετρίαν καταλιπόντα. Λέγω δὲ ὅσα περ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ γένος
 ἅπαν Ἑλλήνων εὖ αἰεὶ διετέλει ποιῶν ὁ μέγιστος βασιλεὺς, τοῦτο
 μὲν τὴν μεγίστην ταυτηνὶ τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον σώζων, μηδ' ἀνα-
 5 πνεῦσαι οἶαν τε οὔσαν, μὴ ὅτι περ ἑαυτοῖς ὀτιοῦν ἄξιον ἐν καλῶ
 τῷ σχήματι διαπράξασθαι καὶ ναυσὶ καὶ ὄπλοις καὶ στρατιώταις
 καὶ τείχεσιν, ἃ κάλλει τε ὀμοῦ καὶ μεγέθει καὶ τῷ πείρας ἤστι-
 νοσοῦν πολεμίων κρείττω κατεσκευάσθαι κοσμεῖ τε ἅμα καὶ σώζει
 τὴν πόλιν καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν ὅση τις τοῦ βασιλέως δηλοῖ,
 10 τοῦτο δ' Αἰγαῖον καὶ τᾶλλα πλέων πελάγη καὶ τὴν τοῦ Πέλοπος,
 οὐχ ἄπαξ οὐδὲ μετρίως ὡς ἂν τις εἴποι διηρημένην καὶ στασιά-
 ζουσαν, φρονήσει καὶ ὄπλοις ῥᾶστα παραστησάμενος καὶ πᾶσαν
 ὑφ' αὐτῷ ποιησάμενος. Ὡ πόσα μὲν ἀπ' ἐκείνης ὁ βασιλεὺς ἡμῖν
 ἔστησε τρόπαια, ὅπως δὲ ἄγαν ἡμέρωσ τοῖς πολεμίοις ἐχρήσατο,
 15 τοσοῦτο φαύλου παντὸς φανείσ κρείττων ἢ τοῦ δοκεῖν ἀμηγέπη
 χαρίζεσθαι τῷ θυμῷ, ὅσον ἐκείνους ἐνίκα τοῖς ὄπλοις. Οὐ γὰρ
 ὄχετο πρὸς βασιλέως Ἕλληνας εἶναι, νικῶντα τοὺς πολεμίους,
 αὐτὸν ἠττω γενέσθαι θυμοῦ, οὐδ' οἷς βαρβάρων καλῶς ποιοῦντες
 ὑστερίζουσιν Ἕλληνες, τούτοις ἴσον ἐκείνοις ἢ μᾶλλον ὀφθῆναι
 20 χρώμενον. Ταῦτά τοι σοφία μὲν καὶ ὄπλοις ἀρχὴν, φιλανθρωπία

2. καταλιπόντα NBAM: καταλίποντα Π 3. εὖ αἰεὶ ΠΒΑ:
 εὖ αἰεὶ Ν: εἶναι ἢ Μ 4. σώζων ΒΠΑΜ: σῶζων Ν μηδ'
 ἔγραψα: μὴδ' Ξ 5. οἶαν Μ: οἶάν ΝΠΒΑ μὴ ὅτι ἔγραψα:
 μὴότι Π: μπότι NBAM 6. τῷ Β: τῶ Π: τῷ NAM 7. κάλ-
 λει NBAM: κάλλα Π πείρας ΝΠΑΜ: πείρας ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον
 γραφέντος πείρας Β 8. κατεσκευάσθαι ἔγραψα: κατεσκευάσθαι
 ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος κατεσκευᾶσθαι Μ: κατεσκευᾶ-
 σθαι ΝΠΒ: κατασκευάσθαι Α 10 τᾶλλα ἔγραψα: τ'ἄλλα Α:
 τᾶλλα ΝΠΒΜ 15. κρείττων ΝΠΑΜ: κρείττων ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον
 γραφέντος κρείττον Β 16. ἐκείνους ΝΠΒΜ: ἐκίνους Α
 17. τοὺς NBAM: τοὺς ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος τοῦς Π
 20. ταῦτά ΝΠΒΑ: ταῦτα Μ

δὲ καὶ τὴν παρὰ τῶν πολεμίων εὐνοίαν αἰεὶ προσεπεκτᾶτο, ἡδὺς μὲν καὶ τοῖς ὄλοις οὐκ ἀνιάρως οὕτως, φοβερὸς δὲ ἐκείνως οὐχ ἦττον ἢ περὶ ὁ Πηλέως φαινόμενος. Χωρὶς δὲ ἐκείνων, ὄσας ὑπερορίας τὰς μὲν διὰ γῆς, τὰς δὲ διὰ θαλάττης ὑπέστη, πονῶν μὲν αἰεὶ, μηδενὸς δὲ ἀφιστάμενος τῶν ὄσα πρὸς τὴν τῶν Ἑλλήνων 5 ἐλευθερίαν τείνει καὶ ὧν αὐτῷ μὴ πραχθέντων οὐδὲ τὸ ζῆν ἠγεῖτο καλὸν, ἐλάττους ἂν ὀφθεῖεν, οἶμαι, τοῦ ἐγχειρήματος, εἰ ξυνελθόντες ἅπαντες εἰς ταῦτον τετολμηκότες εἶεν ἀπάσας πειρᾶσθαι λόγῳ διεξελθεῖν ἢ κατ' ἀξίαν πως ἐξυμνήσαι.

Ἐν χρόνων ἐκείνων, οἱ τοιοῦτον ἡμῖν ἠγεμόνα καὶ κοινὸν πρῶ- 10 τανιν τὸν βασιλέα καλῶς ποιοῦντες ἀνέδειξαν. Οὐ γὰρ τοῖς μὲν ἐνευδοκιμῶν ἦν, τῶν δ' ὥσπερ ἄπειρος ἦπτετο, ἢ τὰ μὲν ποιεῖν ἠναγκάζετο, τὰ δὲ προεῖτο τῶν ἀναγκαίων· ἀλλὰ πάντα ἅμα καὶ μεθ' ὑπερβολῆς ποιῶν διετέλει καὶ ὡς ἂν τις ἐκείνων ἐν οὐδὲ εἰς. Ἐν κοινῆς εὐζωίας ἐκείνης, ἢ τότε μὲν ἀγαθῆ τύχῃ ξυνῆμεν ἅπαν 15 γένος Ἑλλήνων, νυνὶ δὲ ἀφαιρεθέντες ἐκείνης φθονερῷ τινι δαίμονι οὐ πολλῷ τῶν οὐκέτ' ὄντων διενηνόχαμεν. Ἡ οὐκ ἀντικρυς ἐκείνοις εἰκέναι δοκοῦμεν, ψυχὴν ἣν εἶχομεν μίαν, τὴν τοῦ

1. αἰεὶ ΠΒΑΜ: αἰεὶ Ν προσεπεκτᾶτο ἔγραψα: προσεπι-
κτᾶτο Μ: προσεκτᾶτο ΝΠΒΑ 2 ἀνιάρως ΝΒΑΜ: ανιαρός Π
5. αἰεὶ ἔγραψα: αἰεὶ Ξ δὲ ΝΠ: λείπει ΒΑΜ 7-8. ξυνελ-
θόντες ΠΒΑΜ: ὑνελθόντες μένοντος κενοῦ χώρου διὰ τὸ πρῶτον
γράμμα Ν 8. ταῦτον Ν: ταυτὸν ΠΒΑΜ 9 πως ΠΒΑΜ:
π μένοντος χώρου κενοῦ διὰ τὰ λοιπὰ γράμματα Ν 10. χρόνων
ΠΒΑΜ: χρόνον Ν τοιοῦτον ΠΒΜ: τοιούτον Ν: τοσοῦτον Α
12 ἐνευδοκιμῶν ἔγραψα: ἐναδοκιμῶν ΝΠΒΑ: εὐδοκιμῶν Μ
δ' ὥσπερ Μ: δὲ ὡς ΝΠΒΑ 13. δὲ προεῖτο ΝΠΒ: δὲ
ποιεῖτο Α: δ' ἐποιεῖτο Μ 14. ὑπερβολῆς ΝΒΑΜ: ὑπερβολῆς
ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἀπερβολῆς Π ὡς ἂν τις ΝΠΒΑ:
ὡσάντις Μ εἰς ΒΑΜ: εἰς Ν: εἰ Π 15 ξυνῆμεν ΠΒΑΜ:
ξανῆμεν Ν 18. τὴν ΝΒΑΜ: τῶν Π

βασιλέως φημί πρόνοιαν, ἀπολωλεκότες, μᾶλλον δ' ἐκεῖνον αὐτόν, ὅς ἦν ἡμῖν ἀντί πάντων ὧν ἂν εἰπεῖν ἔχοι τις ἀγαθῶν;

Οὐ γάρ δι' αὐτόν, ὡς ἔοικεν, ἄρχειν ἤρεῖτο, οὐδ' ὡς περ ἔρμαιον τῇ τύχῃ τὴν δυναστείαν εὐρών, ἐν βασιλείας προσχήματι τυραννικῶς ἐχρήτο τοῖς ὑπηκόοις, ἀλλὰ τὸν ἱερόν ἐκεῖνον ἐν νῶ λαβὼν τοῦ θεοῦ Πλάτωνος λόγον, ὅς τότε δὴ που τὰς πόλεις εὖ ἔξειν, ὅτε βασιλεύσουσιν οἱ φιλόσοφοι ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσουσιν, ἀπεφάνετο, οὐκ ὤετο δεῖν βασιλεύειν μὲν, μὴ φιλοσοφεῖν δὲ τὸν οὐκ ἐκ διαδοχῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἀρετὴν πρωτεύειν λαχόντα. Τῷ γὰρ ἐτέρῳ πρὸς θεοῦ βασιλεὺς διοίσει τυράννου, εἰ καὶ πρὸς ἀμφοῖν οὐκ εὖ ὁμοίως ταῖς πόλεσι γένοιτο; Βασιλείας μὲν γὰρ ἔργον καὶ τέλος τοῦς ὑπηκόους εὖ ἔχειν παρασκευάζειν, τυραννίδος δὲ τούναντίον. Εἰ δὴ φιλοσοφίας ἐκεῖνο χωρὶς βασιλεία ποιεῖν οὐ δεδύνηται, πῶς οὐκ ἀντικρυς ἄνευ φιλοσοφίας βασιλεία τυραννίδι ταύτῳ;

Οὐκοῦν φιλοσοφεῖν ὁ πάντα ἄριστος ἐκεῖνος ἔκρινε δεῖν καὶ δυοῖν ἐκείνοιν, φιλοσοφία καὶ βασιλεία, ἣν ἐωρῶμεν ἀρχὴν σὺν ἀρμονίᾳ ξυνέθηκε μουσικῇ, δι' ἧς ἐσώζετο μὲν ἡ κοινὴ τοῦ γένους ἐστία, ἐσώζοντο δὲ καὶ ὅσαι νῦν ὑφ' αὐτὴν καὶ χῶραι καὶ πόλεις καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων φωνὴ καὶ ἅπαν ἔθος καὶ νόμος πάτριος. Οὕτωςι δὲ ἄρα πᾶν εἶδος φιλοσοφίας τῷ βασιλεῖ τελείως κατώρθωτο καὶ ὡς οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδέν, ὥστε ἐξεῖναι πάνθ' ὄντινον μηδὲν ὑποστειλάμενον λέγειν, ὡς, εἴπερ ἔξω βασιλικῶν φροντίδων καὶ στρατηγικῆς τέχνης ὁ τοῦ βασιλέως ἦν νοῦς, οὐδὲν ἐλάττω τοῖν φιλοσόφοιν καὶ ὅσοι κατ' ἐκείνους ἰσχυσεν ἂν, ὅποτε νῦν δι-

1. ἀπολωλεκότες NΠΒΑ: ἀπολελωκότες M   2. ἂν NΠΒΑ: ἂν M   3. αὐτόν NBAM: αὐτόν Π   ἤρεῖτο ΠΒΑΜ: ἠρεῖτο N
 5. ὑπηκόοις NΠΒΑ: ὑπηκόοις μετὰ πολεμίοις διαγεγραμμένον M
 8. ὤετο ΠΒΑΜ: ωετο N   βασιλεύειν NΠΒΑ: βασιλεύειν ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος βασιλεύσαι M   15. ταύτῳ ἔγραψα: ταυτὸν Ξ   25. νῦν ΠΒΑΜ: νῦ N

κάζων μὲν τοὺς οἰκείους, μαχόμενος δὲ τοῖς βαρβάροις, τό γ' ἐκείνων τὰ δεύτερα δύνασθαι λαμβάνειν οὐκ ἀφηρέθη.

Ὡ ξυνουσιῶν ἐκείνων, ὧν αὐτὸς αἰεὶ τι πλεῖον λαμβάνων ἢ διδοὺς καὶ ἀκούων ἢ λέγων ἐξήειν. Ὡ γλώττης ἐκείνης, τῇ Νέστορος ἐοικυίας. Ὡ πάντα φέρων χρόνος, οἷον ἀπήνεγκας ἀγαθόν, οἷαν ιδέαν ἀπέκρυψας, οἷον ἐξεῖλες κοινὸν τοῖς Ἑλλησιν ὀφθαλμόν. Ὡ τῆς Ἑλλάδος ἦλκε βασιλεῦ, ποῖ ποτε γῆς ἔδους, λιπῶν ἡμᾶς ἐν νυκτομαχίᾳ δεινῇ, καθ' ἣν καὶ βάλλομεν καὶ βαλλόμεθα; Ὡ πάντα ἡμεῖς δυστυχεῖς, ποῦ νῦν πραγμάτων ἐστήκαμεν, ἢ ποῖ πρόεισι τὰ ἡμέτερα; Ἢ που πρὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἁ λαβῶν ὦχετο καὶ τὸ θαρρεῖν ἡμᾶς ἔχειν περὶ τῶν ὅλων ὁ βασιλεὺς προσαφείλετο, καὶ γέγονε τῷ ὄντι οἷον εἰ πάντα ξυντεθνήκει τῷ βασιλεῖ. Τίς ἄρα, τίς ἀρκέσαι τοσοῦτῳ πένθει δυνήσεται, ἢ πῶς ἂν ἀξίως τοῦτ' ἐπιποθέσθαι πάθος; Νῦν ἔδει γῆν μὲν ἅπασαν κατασειέσθαι, ἥλιον δὲ νεφέλαις καλύπτεσθαι, ἀστέρας δὲ, τὸν σφῶν αὐτῶν χῶρον λιπόντας, εἰς γῆν φερομένους ἐπείγεσθαι. Οὐ γὰρ ἐπὶ Φαέθοντι τότε ἔχρην μᾶλλον ἢ νυνὶ τοιαῦτα τὴν οἰκουμένην παθεῖν. Νῦν ὥρα ξυναυλίαν ξυστησαμένους τὰς ἑαυτῶν ἡμῶν ἅπαντας ὀδύρεσθαι τύχας. Οὔτε γὰρ ἡμῖν ἕτερον ἐν οὐδὲν οὕτως ἔχουσι λείπεται, τό τε χρῆμα τοιοῦτον οἷον οἰμωγὰς κινεῖν ὅσαι ὥραι καὶ δάκρυα.

1. γ' M: γε NΠBA: 2. ἐκείνων NΠBA: ἐκείνων ἐκ τοῦ τὸ πρῶτον γραφέντος ἐκείνοι M δύνασθαι ἐν τῷ κειμένῳ NΠBA: δύνασθαι πρόσθετον ἄνωθεν M 3. αἰεὶ ΠBAM: αἰεὶ N 12. τῷ ὄντι ἔγραψκ: τῷόντι Π: τῷόντι N: τῶόντι BA: τῶόντι M εἰ πάντα NBAM: ἀπάντα Π ξυντεθνήκει ΠAM: ξυνετεθνήκει NB 13. (δὲ) τίς NM: τίς ΠBA 18. ξυναυλίαν NBAM: ξυραυλί Π 21 Μετὰ τὴν λέξιν δάκρυα ἔπονται τάδε Τέλος τῆς μονωδίας A: λείπουσι NΠBM